

Ésser a la parada de les cebes amb el cap feixuc

ANDREU SALOM I MIR

Ara i adés, a la nostra Latitud 39, ens escau haver de mantenir polèmica amb una certa tipologia de persones del país la caracterologia de les quals ens és indicada per la seva estimació, o encara passió profunda, per Castella i pels castellans (i pel que representa Espanya). Almenys, amb ells, és inevitable l'enfrontament ideològic verbal, car sempre se'ns fa molt difícil d'entendre aquesta filiació i estima, amb la sola consideració que es tracta del país que ha subjugat el nostre propi poble i que el manté, ara en nom d'Espanya, en una situació lamentable de colonització i explotació. Tan sols amb això ja podem asserir que la tipologia esmentada representa l'expressió genuïna de la verbalització d'una autoespanyolització evident, d'una submissió malaltissa (Pío Baroja assegurava, amb encert, que, a Espanya, allò que és pagat és la submissió), cosa que s'entén, parcialment, en el marc del que apuntàvem anteriorment: la degradació política i social col·lectiva provocada per la dominació espanyola. Aquest fet lamentable ha provocat, entre molts de nosaltres, un trastorn de la personalitat que denominem *autoodi* o *autofòbia*, que entenem com el rebuig o menyspreu, conscient o no, de la pròpia cultura, llengua i nacionalitat, alhora que es produeix l'adhesió a la imposada. De fet, l'autoodi mallorquí-valencià-català i el nacionalisme espanyol sempre han estat la mateixa cosa, als Països Catalans. Aquesta és, vulguem o no, la nostra nació, el territori on viu la nostra gent, els qui parlem català, tant si som de Pollença, de l'albufera valenciana, del massís del Montseny o dels aiguamolls de Salses. El que sí constitueix una veritable quimera, i una fallàcia evident, és aquesta cosa totalment artificial anomenada Espanya, autèntica presó de nacions amb data indeterminada de caducitat. Un Estat, aquest, que no ha sabut crear un model mínimament creïble i viable, ni tan sols prou espanyols suficientment convençuts, especialment a les colònies interiors (ja ho va deixar escrit Antonio Cánovas del Castillo: «Son españoles los que no pueden ser otra cosa»).

És verament delirant, d'altra banda, l'afirmació que Catalunya té, segons aquesta gent, una «malaltissa obsessió d'absorbir les Balears i el País Valencià» (!). Fet i fet, i ho dic amb amarga ironia, no ens aniria gens malament, als més perifèrics de tots, una mica de preocupació dels germans principatins pels nostres afers. Malauradament, això no és així, i aquella que es preocupa ben de veres per nosaltres, tant que ens ofega, ens vexa i ens vol anihilar, és la meretriu Espanya, feta per Castella (ens remetem a Ortega y Gasset). La història no menteix, encara que el poder espanyol pretengui amagar-la, tergiversar-la o fins i tot fer-la inexistent. Entre nosaltres, els catalans, cada dia és més general la impressió que, amb Espanya, no hi ha res

a fer. I aquesta és la qüestió. Tot són pèrdues, mala gestió i espoliacions de tota casta. En aquest sentit, per tant, l'únic camí que ens queda és la independència.

És freqüent també, en la lògica de la dita espiral, que hom faci una dissociació patètica entre els conceptes d'intel·ligència i catalanisme, la qual cosa té una relació evident amb el racisme i el colonialisme, dos conceptes que van sovint de la mà, com ens ensenyaren els colonitzadors anglesos. Aquests arribaren a comparar, per exemple, els pobles cèltics amb els hotentots africans, els quals consideraven totalment incapaços de generar cap tipus de civilització i de cultura.

Igualment, és un lloc comú considerar que Espanya és una democràcia sòlida, quan aqueix Estat-nació és ben lluny encara de ser una veritable democràcia. Per molts de motius. D'entrada, la transició i la reforma democràtica foren una pura estafa, car coartava i denegava, amb la benedicció de la Constitució, llibertats col·lectives elementals, com el dret d'autodeterminació i la federació de comunitats autònomes, i en restringia unes altres d'individuais. Alhora, es consagrà, oficialment i democràtica, la imposició sobre els pobles no castellans de l'Estat (pel que fa a les lleis, l'economia, la llengua...) i *re-situava* en el poder polític, i en una posició privilegiada, el *neofranquisme*, al qual no se li podia exigir, *naturalment*, cap tipus de responsabilitat en els crims de la dictadura franquista. Això ja quedà ben fermat per la Llei d'Amnistia (1976), que afavoria molt més els botxins feixistes que no pas les seves víctimes, com es veié posteriorment. I així anem, amb l'afegit mestre, per voluntat del dictador genocida, de la col·locació d'un rei Borbó com a cap d'estat, que sempre ha alabat el seu mentor i que mai no ha estat ratificat democràticament. Tot ben lligat, encara que provingui d'una flagrant il·legalitat institucional.

Espanya, bé ho sabem, mai no ha aportat res de bo als catalans del Principat, mallorquins, valencians... Mai. Tot al contrari. I no s'hi pot fer més. I com a ens colonitzador que és, sap que la millor collita que pot tenir en les terres que posseeix és l'autoodi del colonitzat, és a dir, tot aquell que ja té interioritzat en la cervellera els models espanyols, propiciats tant pels seus propis mitjans de comunicació (públics i privats) com per d'altres que són autòctons. És molt difícil guarir-se d'aquesta patologia. Víctor Alexandre, sociolingüista i escriptor reconegut, ha dit que l'autoodi és la malaltia vírica nacional dels Països Catalans. Tots els qui no hem renegat, però, tenim la certesa que, temps a venir, el nostre jo individual i el nostre jo col·lectiu es retrobaran en un espai de llibertat plena, i els catalans podrem tornar a ocupar, en una democràcia real i autènticament plural, el nostre lloc en el món. ◆